

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

PATVIRTINTA
Kauno medicinos universiteto
Senato
2007 m. rugsėjo 21 d.
Nutarimu Nr. 24-06-02

ATNAUJINTA
2017 m. spalio 6 d.

SVEIKATOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ METODOLOGIJA

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Dalyko programos koordinatorius:

Profilaktinės medicinos katedra, doc. dr. Rima Kregždytė

padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:

1. Profilaktinės medicinos katedra, vedėjas prof. dr. Linas Šumskas

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

2. Sveikatos psichologijos katedra, vedėja prof. dr. Nida Žemaitienė

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

3. Slaugos ir rūpybos katedra, vedėja doc. dr. Aurelija Blaževičienė

padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

Kaunas, 2017

Dalyko programos duomenys

Mokslų sritis	Biomedicinos mokslai
Mokslo kryptis (kodas)	Visos kryptys
Dalyko pavadinimas	Sveikatos mokslinių tyrimų metodologija
Programos apimtis	160 val. (6 ECTS kreditai)
Paskaitos	24 val.
Seminarai	45 val.
Savarankiškas darbas	91 val.

Dalyko programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1	Prof. Žilvinas Padaiga	Profesorius	242919	zilvinas.padaiga@ismuni.lt
2	Prof. Giedrius Vanagas	Profesorius	242923	giedrius.vanagas@ismuni.lt
3	Doc. Rima Kregždytė	Docentė	242917	rima.kregzdyte@ismuni.lt
4	Prof. Linas Šumskas	Profesorius	396057	Linas.sumskas@ismuni.lt

Dalyko programos aprašas:

1. Dalyko programos poreikis

Rengiant disertaciją doktorantai privalo mokėti tinkamai pasirinkti tyrimo metodus, įvertinti šių metodų patikimumą, pasirinkti ir taikyti statistinės analizės metodus, naudoti statistinės analizės programomis, atlikti literatūros paiešką ir sisteminimą, parengti mokslines publikacijas. Visi šie praktiniai disertacijos rengimo aspektai bus aptariami šioje studijų programoje. Sveikatos moksluose ir praktikoje vis plačiau naudojamos informacinės-komunikacinės technologijos. Doktorantai turėtų ne tik mokėti jomis naudotis, bet ir suprasti kūrimo, modifikavimo ir funkcionavimo pagrindinius principus, kurie bus pristatomi doktorantams šioje programoje.

2. Dalyko programos tikslai

1. Supažindinti su pagrindiniais mokslinių tyrimų metodais sveikatos moksluose.
2. Išmokyti parinkti tinkamus tyrimo metodus ir parengti mokslinio tyrimo planą.
3. Išmokyti tinkamai parinkti ir pritaikyti statistinio vertinimo metodus.

3. Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai

Doktorantūros studijų dalyko programą sudarys 24 val. paskaitos, 45 val. seminarai ir 91 val. savarankiškas darbas.

Užsiėmimo forma	Apimtis val./ %
Teorinė dalis. Paskaitos	24 (15%)
Teorinė-praktinė dalis. Seminarai, duomenų analizė, apibendrinimas ir interpretacijos.	45 (28%)
Individualus savarankiškas darbas: a) pasiruošimas seminarams; b) literatūros paieškos duomenų bazėse; c) literatūros duomenų rinkimas, duomenų analizė ir sisteminimas; d) duomenų apibendrinimas, statistinė analizė panaudojant statistinius paketus.	91 (57%)
Iš viso	160

4. Dėstytojai.

Dėstytojų - mokslininkų sąrašas pateiktas 4 priede.

5. Metodinis dalyko programos aprūpinimas.

Literatūros sąrašas pateiktas 3 priede.

6. Ivertinimas

Suminis balas: 100% balo sudaro: 50% SD + 50% E

SD – savarankiškas darbas; E – egzaminas.

TEORINĖ DALIS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Mokslinio tyrimo plano rengimo principai	2 val.	Prof. habil. dr. Žilvinas Padaiga
2.	Biostatistikos metodai ir jų pasirinkimas sveikatos moksliniuose tyrimuose	2 val.	Doc.dr. Rima Kregždytė
3.	Koreliaciniai ir momentiniai tyrimai sveikatos moksluose	2 val.	Prof. habil. dr. Žilvinas Padaiga
4.	Atvejo ir kontrolės tyrimai sveikatos moksluose	2 val.	Prof. habil. dr. Žilvinas Padaiga
5.	Kohortiniai tyrimai sveikatos moksluose	2 val.	Prof. habil.dr. Abdonas Tamošiūnas
6.	Kokybiniai tyrimai sveikatos priežiūroje	2 val.	Prof. dr. Nida Žemaitienė
7.	Mišrių metodų taikymas sveikatos priežiūroje	2 val.	Prof. Olga Riklikienė
8.	Eksperimentiniai tyrimai medicinoje	2 val.	Prof. habil. dr. Žilvinas Padaiga
9.	Sveikatos duomenų bazės, duomenų analitika ir vizualizacija	2 val.	Doc.dr. Rima Kregždytė
10.	Klaidos moksliniuose tyrimuose	2 val.	Prof. dr. Linas Šumskas
11.	Etiniai aspektai sveikatos moksliniuose tyrimuose	2 val.	Prof. dr. Žemyna Milašauskienė
12.	Mokslinės publikacijos ir pranešimo rengimas	2 val.	Dr. Vilma Žaltauskė

TEORINĖ-PRAKTINĖ DALIS

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Tyrimo duomenų tipai, duomenų failo sukūrimas ir modifikavimas	3 val.	Doc.dr. Rima Kregždytė
2.	Tyrimų instrumentų rengimas ir patikimumo tikrinimas	3 val.	Prof. dr. Olga Riklikienė
3.	Momentinių ir koreliacinių tyrimų organizavimas	3 val.	Prof. habil. dr. Žilvinas Padaiga
4.	Momentinių ir koreliacinių tyrimų duomenų analizė SPSS	3 val.	Doc.dr. Rima Kregždytė
5.	Atvejo ir kontrolės tyrimų organizavimas	3 val.	Prof. habil. dr. Žilvinas Padaiga
6.	Atvejo ir kontrolės tyrimų duomenų analizė SPSS	3 val.	Doc.dr. Rima Kregždytė

7.	Kohortinių tyrimų organizavimas	3 val.	Prof. habil. dr. Abdonas Tamošiūnas
8.	Kohortinių tyrimų duomenų analizė SPSS	3 val.	Doc. dr. Rima Kregždytė
9.	Eksperimentinių tyrimų organizavimas	3 val.	Prof. habil. dr. Žilvinas Padaiga
10.	Eksperimentinių tyrimų duomenų analizė SPSS	3 val.	Doc. dr. Rima Kregždytė
11.	Tyrimų imčių rūšys ir dydžio skaičiavimas	3 val.	Doc. dr. Rima Kregždytė
12.	Epidemiologinių rodiklių taikymas moksliniuose tyrimuose	3 val.	Prof. dr. Žemyna Milašauskienė
13.	Tyrimų metodų tikslumas ir jo vertinimas	3 val.	Prof. dr. Linas Šumskas
14.	Kritinis mokslinių straipsnių vertinimas	3 val.	Dr. Vilma Žaltauskė
15.	Mokslinės literatūros apžvalgos rengimo metodai	3 val.	Dr. Vilma Žaltauskė

1 priedas

SAVARANKIŠKAS DARBAS

1. **Mokslinės literatūros sisteminė apžvalga** (60 val.). Doktorantai, remdamiesi mokslinio straipsnio ir apžvalgos rengimo principais, turi parengti sisteminę mokslinių straipsnių analizę, pasirinktą pagal vieną iš uždavinių iš savo disertacijos, pateikti metodiškai susistemintus palyginamuosius įvairių tyrimų rezultatus.

Pavyzdinis turinys:

Santrauka (lietuvių ir anglų k.)

Įvadas (problema, aktualumas, naujumas)

Tikslas ir uždaviniai (suformuojamas sisteminės analizės tikslas ir uždaviniai X, Y, Z)

Metodika:

Straipsnių atrankos kriterijai (tyrimų tipai; dalyviai; intervencijos arba analizuojami veiksniai, rodikliai)

Straipsnių paieškos strategija (kaip ir kur ieškota; raktažodžiai ir jų deriniai; surastų ir atrinktų straipsnių skaičius pagal raktažodžių derinius)

Duomenų sisteminimas ir analizė (kaip duomenys buvo kaupiami, sisteminami, analizuojami)

Rezultatai: (pateikiami susisteminti duomenys pagal uždavinius: X, Y, Z)

X (pateikiamos lentelės, kuriose sisteminami publikacijų rezultatai)

Y (pateikiamos lentelės, kuriose sisteminami publikacijų rezultatai)

Z (pateikiamos lentelės, kuriose sisteminami publikacijų rezultatai)

Rezultatų aptarimas: (aptariamas gautų rezultatų reikšmingumas; analizuojamų tyrimų metodologiniai aspektai)

Išvados: (pagal uždavinius)

Literatūra: (naudotos literatūros sąrašas; cituota apžvalgoje; sudarytas pagal pasirinktą citavimo sistemą)

Daugiau informacijos ir pavyzdžių pateikiama Cochrane Library interneto puslapyje:

<http://www.cochrane-handbook.org/>

<http://www.cochrane.org/reviews/top50/top50.htm>

2. Savarankiškas pasirengimas seminarams (31 val.).

EGZAMINAVIMO TVARKA

Egzamino klausimai suformuluojami iš kiekvienos dėstytos temos. Egzamino metu pateikiami ne mažiau kaip 3 klausimai. Egzamino klausimai paskelbiami egzamino metu. Egzamino metu galima naudotis visa savo sukaupta paskaitų medžiaga ir literatūra.

Egzamino trukmė 2 akademinės valandos.

Kiekvienas egzamino klausimas vertinamas 10 balų sistema. Egzaminas įskaitomas, jei visų klausimų įvertinimo vidurkis ne mažiau kaip 5 balai (apvalinimo taisyklė netaikoma).

BAIGIAMASIS ĮVERTINIMAS

Baigiamasis įvertinimas yra paremtas kaupiamojo balo (KB) sistema, kai įvertinimas yra kaupiamas viso kurso metu, atskirai įvertinant atliktus savarankiškus darbus ir egzamino rezultatus, kiekvienam priskiriant atitinkamus koeficientus:

$$KB^* = 0,5 \times SD + 0,5 \times E$$

kur

SD – savarankiškas darbas

E – egzaminas

*Apvalinama pagal matematinės apvalinimo taisyklės

REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autorius	Leidimo metai ir leidykla
1	Fundamentinė epidemiologija	Grabauskas V., Misevičienė I., Padaiga Ž. ir kt.	KMU leidykla, 2003
2	Epidemiology: Beyond the Basics	Szklo M., Nieto F. J.	Jones and Bartlett Publishers, 2006
3	Statistics at Square One. 9 th ed. Laisva prieiga: http://www.bmj.com/about-bmj/resources-readers/publications/statistics-square-one	Swinscow T. D. V.	BMJ Publishing, 1997
4	Epidemiology for the uninitiated. 4th ed. Laisva prieiga: http://www.bmj.com/about-bmj/resources-readers/publications/epidemiology-uninitiated	Coggon D., Rose G., Barker D.	BMJ Publishing, 1997
5	The Medline database. Pubmed http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi?db=PubMed		U.S. National Library of Medicine
6	How to read a paper	Greenhalgh T.	BMJ 1997;315:180-183
7	Basic epidemiology. 2 nd ed.	Beaglehole R., Bonita R., Kjellstrom T.	WHO, 2006
8	Modern infectious disease epidemiology. 2 nd ed.	Giesecke J.	Arnold Publication, 2001
9	Infectious disease epidemiology	Nelson K.E., Williams C.M., Graham N.M.	Maryland, Aspen Publishers, 2001
10	Basic epidemiological methods and biostatistics	Page R.M., Cole G.E., Timmreck T.C.	Jones and Bartlett Publishers, 1995
11	Statistikos ir informatikos pagrindai	Sapagovas J., Šaferis V., Jurėnienė K. ir kt.	KMU, 2008
12	Statistika ir jos taikymai, I, II, III dalys	Čekanavičius V., Murauskas G.	TEV, 2000, 2002, 2009
13	An introduction to medical statistics	Bland M.	Oxford University Press, 2000
14	Statistiniai metodai medicinoje	Vencloviienė L.	VDU, 2010

15	Discovering statistics using SPSS	Field A.	Jones and Bartlett Publishers, 2006
16	Health research methodology: a guide for training in research methods. 2nd ed. http://www.wpro.who.int/publications/docs/Health_research_edited.pdf	World Health Organization	WHO. Regional Office for the Western Pacific, 2001
17	Sveikatos mokslinių tyrimų pradžiamokslis	Barčaitė E., Blaževičienė A., Gulbinas A. ir kt.	Krizių tyrimo centras, 2014
18	Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai	Kardelis K.	Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, 2016

4 priedas

NUMATOMŲ DĖSTYTOJŲ SĄRAŠAS:

1. Dalyko programoje dėstysiantys profesoriai arba vyriausieji mokslo darbuotojai:
 Prof. Habil. dr. Žilvinas Padaiga
 Prof. Habil. dr. Abdonas Tamošiūnas
 Prof. dr. Žemyna Milašauskienė
 Prof. dr. Linas Šumskas
 Prof. dr. Nida Žemaitienė
 Prof. dr. Olga Riklikienė
2. Dalyko programoje dėstysiantys docentai:
 Doc. dr. Rima Kregždytė
3. Kiti dalyko programos dėstytojai:
 Dr. Vilma Žaltauskė